

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οι παραβολικές (συγκριτικές) είναι επιρρηματικές προτάσεις, που λειτουργούν ως β' όρος της σύγκρισης· ο πρώτος όρος είναι μια άλλη πρόταση, συνήθως η κύρια. Διακρίνονται σε δυο είδη:

Απλές παραβολικές

Εκφέρονται: με οριστική, επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα.

Εισάγονται:

- i. με τους συνδέσμους *atque* και *et*, μετά από επίθετα ή επιρρήματα που δηλώνουν ισότητα, ομοιότητα και τα αντίθετά τους (*similis / similiter, aequus / aequae* κτλ.).

π.χ.

Similiter scribo et sentio. = Γράφω έτσι όπως (= σύμφωνα με αυτά που) πιστεύω.
Scipio aequae malam imperii magistram iudicabat inopiam atque avaritiam (ενν. *malam imperii magistram iudicabat*). = Ο Σκιπίωνας θεωρούσε εξίσου κακούς συμβούλους της εξουσίας και τη φτώχεια και την απληστία. [50]

Τέτοια περίπτωση παραβολικής πρότασης δεν υπάρχει στα προς εξέταση σχολικά κείμενα!

- ii. με τους συνδέσμους *ut, sicut* (= ως, όπως)· στην κύρια πρόταση υπάρχουν συνήθως τα επιρρήματα *ita, sic* (= έτσι)· οι προτάσεις αυτές εκφράζουν τον τρόπο.

π.χ.

Ita est, ut dicis = Έτσι είναι, όπως τα λες. [27]

- iii. με τον *quam* (προηγείται το *tam*)· με τα *quanto / quanti, quo* (στην κύρια πρόταση υπάρχουν τα *tanto / tanti, eo*). Οι προτάσεις αυτές εκφράζουν ποσό, ένταση, βαθμό και μέγεθος (= τόσο ... όσο).

π.χ.

[...] *Augustus [...] emit avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.* = Ο Αύγουστος αγόρασε το πουλί τόσο, όσο δεν είχε αγοράσει κανένα άλλο μέχρι τότε. [29]

Το παραπάνω παράδειγμα είναι η μοναδική παραβολική πρόταση που εισάγεται με αυτόν τον τρόπο στα προς εξέταση σχολικά κείμενα!

Υποθετικές παραβολικές

Εκφέρονται: με **υποτακτική**, επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση. Πρόκειται ουσιαστικά για υποθετικούς λόγους που παραλείπεται η απόδοσή τους.

Εισάγονται: με τους συνδέσμους **ut si, velut si, tamquam, quasi, proinde quasi** (συνήθως πρόκειται για συνδυασμό των συνδέσμων που εισάγουν τις απλές παραβολικές με το **si**).

Στις υποθετικές παραβολικές προτάσεις τηρείται γενικά η **ακολουθία των χρόνων**.

π.χ.

Tu autem, **proinde quasi** cum matre Evandri nunc **loquaris**, sermone [...] obsoleto uteris. = Εσύ όμως χρησιμοποιείς γλώσσα απαρχαιωμένη, σαν να μιλάς τώρα με τη μάνα του Ευάνδρου. (**loquaris**: υποτακτική ενεστώτα, για να δηλώσει το σύγχρονο στο παρόν, καθώς εξαρτάται από τον αρκτικό χρόνο **uteris**). [41]

Σχηματικά (με τα έντονα γράμματα οι περιπτώσεις που συναντάμε):

Παραβολικές προτάσεις		
	Εισάγονται	Εκφέρονται
Απλές	α) atque, et (στην κύρια πρόταση aeque, similiter) β) ut, sicut (στην κύρια πρόταση ita, sic) γ) quam, quanto / quanti, quo (στην κύρια πρόταση υπάρχουν τα tam, tanto / tanti, eo)	οριστική , επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα.
Υποθετικές	ut si, velut si, tamquam, quasi, proinde quasi	υποτακτική , επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση.

Βραχυλογικές φράσεις που δηλώνουν παραβολή

Στα κείμενα 34, 41, 46 και 49 συναντάμε βραχυλογικές προτάσεις με το *tamquam* και το *quasi* που δηλώνουν παραβολή. Στην πραγματικότητα λανθάνουν υποθετικές παραβολικές προτάσεις τις οποίες μπορούμε να αναπτύξουμε.

π.χ.

Prædones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt.

tamquam (postes) sanctum templum essent = Οι ληστές προσκύνησαν τις παραστάδες της πόρτας σαν ιερό ναό (σαν να ήσαν ιερός ναός). [34]

Tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum.

Tamquam (verbum) scopulus sit, [...] = Σαν τον σκόπελο (σαν να ήταν σκόπελος), έτσι να αποφεύγεις τη λέξη την ασυνήθιστη και την πρωτάκουστη. [41]

Eum esse putant quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum.

[...] quasi is (mundus) communis urbs et civitas sit, = Νομίζουν πως αυτός (ενν. ο κόσμος) είναι κάτι σαν πόλη και πολιτεία κοινή για τους θεούς και τους ανθρώπους. [46]

Porcia [...] cultellum tonsorium quasi unguium reseccandorum causa poposcit.

quasi (Porcia cultellum tonsorium) unguium reseccandorum causa posceret. = Η Πορκία ζήτησε ένα ξυράφι μανικιουρίστα τάχα για να κόψει τα νύχια της (σαν να το ζήτηγε για να κόψει τα νύχια της). [49]

Ημερομηνία τροποποίησης: 21/11/2011